VALTIOVARAINMINISTERIÖ
Budjettiosasto

15.6.2020

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: MMM:n lausuntopyyntö 28.5.2020, VN/13250/2020

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE METSITYKSEN TUKEMISEN MÄÄRÄAIKAISEKSI LAIKSI

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa edellä mainitusta esitysluonnoksesta. Ministeriö toteaa lausuntonaan seuraavan.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi määräaikainen laki metsityksen tukemisesta. Esityksen mukainen uusi tuki perustuu pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmaan yhtenä maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteenä. Laissa säädettäisiin metsitystuen myöntämisen perusteista ja yleisistä edellytyksistä. Lain nojalla voitaisiin metsittää niin sanottuja joutoalueita. Tuki myönnettäisiin EU–lainsäädännön tarkoittamana vähämerkityksisenä tukena. Ehdotettu metsitystuki olisi harkinnanvarainen. Metsitystuen myöntämiseen, maksamiseen, valvontaan ja muihin vastaaviin seikkoihin liittyviin menettelyihin sovellettaisiin valtionavustuslakia (688/2001) ehdotetun lain lisäksi. Esitys liittyy valtion vuoden 2021 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Esityksen tavoitteena on lisätä metsäpinta-alaa ja hiilinieluja. Tavoitteen toteuttamiseksi tehtävien toimenpiteiden arvioidaan vuositasolla kohdistuvan noin 2000–3000 hehtaarille. Esitettävän tukijärjestelmän edellytykset täyttävää metsitettävää alaa on arvioitu olevan noin 118 000 hehtaaria, mutta toteutettavan metsitysalan arvioidaan muodostuvan huomattavasti pienemmäksi.

Metsitystuki muodostuisi kustannuskorvauksesta ja hoitopalkkiosta. Metsittämisen perustamistoimenpiteiden kustannukset ja työmäärä vaihtelevat erilaisilla kasvupaikoilla. Tarkoituksena on porrastaa maksettava kustannuskorvaus tukijärjestelmässä. Laissa ei kuitenkaan säädettäisi yksilöityjä tukimääriä metsitettäville alueille, vaan valtioneuvosto valtuutettaisiin antamaan tarkemmat säännökset asiasta. Sekä kustannuskorvaus että hoitopalkkio olisivat kiinteitä eli kaikille maanomistajille maksettaisiin sama tukimäärä hehtaarilta. Kustannuskorvaus perustuisi metsittämisen perustamistöiden toimenpiteiden ja hoitopalkkio taimikkovaiheen hoidon laskennallisiin keskimääräisiin hehtaarikohtaisiin kustannuksiin. Metsitystuki maksettaisiin kolmessa erässä.

Lakiehdotuksen mukainen rahoitus on harkinnanvaraista, ja ehdotettua metsitystoimenpidettä rahoitettaisiin valtion talousarviossa vuosittain käytettävissä olevan määrärahan puitteissa. Määrärahan lisäksi budjetoitaisiin

metsityspäätösten tekemistä varten myös myöntämisvaltuutta, koska metsityksen tukipäätöksellä valtio sitoutuu maksamaan metsitettävän alueen hoitopalkkiota metsittämisen perustamistöiden loppuun saattamisen jälkeen.

Metsitystukea koskeva tukijärjestelmä tulisi voimaan 1.1.2021. Vuonna 2021 tukijärjestelmän puitteissa arvioidaan käynnistettävän metsitystoimia noin 2 000 hehtaarilla vuodessa ja vuodesta 2022 eteenpäin noin 3 000 hehtaarilla vuodessa. Metsityksen valmistelun yhteydessä tehdystä metsityspotentiaalia koskevasta selvityksestä käy ilmi, että runsaasti metsitettäväksi soveltuvia alueita kohdentuu erityisesti Lapin, Kainuun ja Pohjois-Karjalan maakuntien alueille.

Metsityksen perustamistoimenpiteet on saatettava loppuun viimeistään metsäkeskuksen päätöksen antamista seuraavan toisen kalenterivuoden loppuun mennessä. Arviona on, että metsitykseen liittyvät toteutustyöt ja niiden mukaiset tuen maksatukset jakaantuisivat siten, että ensimmäisenä vuonna metsityksen perustamistoimenpiteistä toteutetaan 40 %, toisena vuonna 40 % ja kolmantena vuonna 20 %. Hoitopalkkioiden maksatus toisen ja kahdeksannen vuoden jälkeen perustamistöiden toteutuksesta jakaantuisi kolmelle vuodelle vastaavasti. Vuosina 2021–2024 tukijärjestelmän arvioitu määrärahatarve olisi noin 16 miljoonaa euroa. Menokehitykseen sitä seuraavina vuosina vaikuttaisi tukijärjestelmän voimassaoloaika. Tukitasot on tarkoitus vahvistaa valtioneuvoston asetuksella.

Valtiovarainministeriö toteaa, että tukijärjestelmän toteuttamisesta aiheutuvat menot katetaan valtiontalouden kehyspäätösten ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen ja henkilötyövuosimäärien puitteissa. Esitykseen on syytä täydentää, että tämä koskee myös Suomen metsäkeskukselle ja viranomaisille aiheutuvia menoja.

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö Sami Yläoutinen

Apulaisbudjettipäällikkö,
budjettineuvos Annika Klimenko

Tiedoksi VM/BO (Klimenko, Inha, Taskinen)